

INSTITUTUL DE ARHEOLOGIE "VASILE PÂRVAN"

Str. Henri Coandă nr. 11 ☎: +40.(0)21/212.88.62; +40.(0)21/212.88.70
010667; sector 1 ☎: +40.(0)21/212.88.69
București ☎: +40.(0)21/212.88.62
ROMÂNIA ✉: iab_vparvan@yahoo.com

Avizat

Reprezentantul legal al contractorului,

Acad. Alexandru Vulpe,

SINTEZA LUCRĂRII

(2007 - 2010)

Denumirea proiectului:

**ATLASUL ARHEOLOGIC AL ROMÂNIEI DIN PALEOLITIC PÂNĂ ÎN
ANUL 1000 P. CHR. REDEFINIREA EPOCILOR ȘI ORIZONTURILOR
CULTURAL-CRONOLOGICE DIN PERSPECTIVA DATELOR OFERITE
DE CERCETĂRILE INTERDISCIPLINARE**

I. Perioada acoperită: 10 octombrie – 15 decembrie 2007

În corelație cu scopurile urmărite în această etapă și cu obiectivul general al proiectului, în etapa raportată s-au urmărit următoarele obiective specifice:

- Identificarea realizărilor în domeniu din perspectiva noilor cunoștințe și cerințe științifice, didactice și de popularizare în țară și străinătate.
- Constituirea principalelor instrumente de lucru ce vor fi implementate în cadrul proiectului.
- Asigurarea cadrului managerial pentru desfășurarea optimă a proiectului.

În vederea atingerii respectivelor obiective, o parte importantă a activităților asociate din etapa raportată s-au axat mai întâi de toate pe investigarea literaturii de specialitate (rapoarte de cercetare arheologică, monografii de situri arheologice, cataloage etc.), atât din publicații românești, cât și străine (**activitatea 1.1**, documentare bibliografică din publicații românești și străine), precum și pe investigarea documentației păstrate în arhive arheologice din România (**activitatea 1.2** recoltarea documentației din arhivele naționale). Rezultatele concrete ale celor două activități s-au materializat prin fișe bibliografice, precum și prin fișe de materiale și complexe arheologice, completate de către membrii echipei, conform sarcinilor individuale ale fiecărui membru. Un rol important în desfășurarea acestor activități s-a acordat implicării directe a tinerilor cercetători (doctoranzi) în procesul de documentare, în vederea îmbogățirii atât a experienței, cât și a bazei de documentare a acestora din urmă, ambele necesare în cadrul formării lor profesionale. Totodată, activitățile în care au fost implicați cercetătorii în formare constituie pentru aceștia un suport util în cadrul pregătirii examenelor, referatelor și a unor capitole din dizertațiile doctorale, prevăzute a avea loc în perioada derulării proiectului. Cercetătorii în formare, potrivit prevederilor din proiect, au prestat activități de documentare-cercetare, manageriale, etc. însumând o cota de aproximativ 85% din echivalentul unei norme întregi de cercetare. Realizarea acestor activități a permis nu în ultimul rând elaborarea unei strategii de lucru în ceea ce privește valorificarea, conform obiectivului general al proiectului, a unor situri arheologice importante, insuficient sau deloc reflectate în literatură. De asemenea, în cadrul documentării s-au urmărit și experiențele deja obținute în România și în străinătate în ceea ce privește catalogarea și repertorierea siturilor arheologice, realizate inclusiv prin tehnologii și metode moderne, non-distructive (între care menționăm detectia de tip arheometric, analize pe materiale arheologice prin efectul spectrului de fluorescență, planuri și modelare în 3D).

Compararea acestora cu experiențele obținute individual de către membrii echipei în cursul documentării referitoare la siturile arheologice vizate de proiect, în cadrul unor întâlniri periodice, a permis demararea activităților asociate celui de-al doilea obiectiv, și anume crearea principalelor instrumente de lucru, necesare implementării proiectului. Astfel, în cursul întâlnirilor și discuțiilor dintre membrii echipei, pe baza experiențelor individuale acumulate, a fost elaborată o strategie comună în ceea ce privește crearea și ierarhizarea fișelor de situri arheologice și bibliografice (**activitatea 2.1** crearea și ierarhizarea fișelor de înregistrare de sit și bibliografice). Acest lucru a presupus inițial realizarea mai multor variante de baze de date, elaborate și completate individual de către membrii echipei, iar apoi, pe baza testării comparative a acestora, adoptarea unei soluții comune. Proiectarea în acest fel a unei baze de date unitare pe suport electronic (**activitatea 2.2** proiectarea structurii bazelor de date de sit,

bibliografice și de ilustrație), în afară de atragerea tinerilor doctoranzi în munca de echipă, a permis obținerea unei structuri de bază de date care integrează în mod eficient fișe bibliografice și informații referitoare propriu-zis la siturile arheologice, atât în ceea ce privește completarea, cât și utilizarea ei ca instrument de lucru pentru atingerea obiectivului final al proiectului. În acest fel s-a obținut un instrument de lucru flexibil, deschis și apt pentru o permanentă optimizare. În cadrul aceluiași obiectiv au fost investigate și selectate bazele cartografice (**activitatea 2.3** selectarea bazelor cartografice), un alt instrument de lucru necesar implementării proiectului, în funcție de necesitățile și situațiile specifice fiecărei epoci cultural-cronologice vizate în cadrul proiectului.

Cel de-al treilea obiectiv vizat în etapa raportată, asigurarea cadrului managerial, a presupus atât implicarea directă în activitățile de cercetare a tinerilor cercetători, cât și coordonarea muncii în echipă a tuturor membrilor implicați în proiect. Pentru aceasta, în cadrul unei întâlniri de demarare a proiectului, s-au definit și stabilit competențele, obligațiile și drepturile fiecărui cercetător implicat în proiect, fiind de asemenea clar delimitate activitățile și competențele doctoranzilor angrenați în proiect (**activitatea 3.1** constituirea organizarea, definirea și stabilirea competențelor, obligațiilor și drepturilor fiecărui membru al echipei de proiect, cu delimitarea clară a activității doctoranzilor angrenați în proiect). Având în vedere atât munca în echipă, necesară derulării și atingerii obiectivului proiectului, cât și utilizarea în cadrul proiectului a rezultatelor cercetărilor de teren ale altor cercetători, s-au stabilit și implementat cerințele specifice din perspectiva normelor de etică și deontologie profesională (**activitatea 3.2**. stabilirea și implementarea cerințelor specifice din perspectiva normelor de etică și deontologie profesională).

Rezultatele livrate în cadrul etapei raportate: fișe bibliografice; fișe documentare de materiale și complexe arheologice, fotografii; fișe de înregistrare de sit arheologic și bibliografice; proiectarea și implementarea formatului (formatelor) de baze de date sit, bibliografice și de ilustrație; alegerea și personalizarea bazelor cartografice; plan de activitate comun, atât pentru echipă, cât și pentru fiecare membru în parte; discuții pe marginea principiilor și cerințelor specifice de etică și deontologie profesională; acestea au urmarit consecvent planul de desfășurare a proiectului în perioada definită.

Astfel, obiectivele propuse pentru etapa raportată au fost realizate integral.

Etapa viitoare (2008) va presupune, pe baza experienței și informației acumulate în cadrul etapei raportate (2007), continuarea documentării necesare implementării proiectului (bibliografică, de teren, în arhive și depozite arheologice). Considerăm, în concluzie, că îndeplinirea obiectivelor și activităților prevăzute în etapa 2007 creează premise favorabile pentru desfășurarea activităților și atingerea obiectivelor prevăzute pentru etapa următoare.

Astfel, pentru etapa următoare se au în vedere, pe baza rezultatelor obținute în prima etapă, următoarele:

- integrarea documentării arheologice prin metode tradiționale cu metodologia de cercetare inter-disciplinară (investigații arheometrice; analize fizico-chimice);
 - ceea ce va presupune atât stagii de pregătire și training în străinătate pentru tinerii doctoranzi, cât și vizibilizarea primelor rezultate ale proiectului, prin crearea unei pagini web, nu în ultimul rând în scopul obținerii și încurajării unei relații de feed-back cu alți cercetători interesați de tipul de abordare propus;
 - în același scop se au în vedere atât organizarea unui workshop exploratoriu, cât și elaborarea și propunerea spre publicare a unor studii /
-

articole cu valoare de studii de caz pentru tema (cu reliefarea rezultatelor obținute prin cercetări interdisciplinare)

II. Perioada acoperita: 16 decembrie 2007 – 31. octombrie 2008

În funcție de scopurile urmărite în această etapă și având în vedere obiectivul general al proiectului, în etapa raportată s-au urmărit următoarele obiective specifice:

- Identificarea realizărilor în domeniu din perspectiva noilor cunoștințe și cerințe științifice, didactice și de popularizare în țară și străinătate.
- Constituirea bazei documentare pe surse arheologice și interdisciplinare și integrarea conceptelor și metodologiei arheologice cu cele utilizate în alte domenii de cunoaștere din țară și străinătate pentru tema propusă.
- Compararea și evaluarea ultimelor tendințe metodologice din concepția și cercetarea arheologică cu privire la constituirea instrumentelor de lucru, pe baza experienței acumulate; definirea aportului de noutate care va fi implementat de echipa de cercetare și diseminarea acestora.
- Asigurarea cadrului managerial pentru desfășurarea optimă a proiectului.

Pentru atingerea respectivelor obiective, o parte însemnată a activităților asociate din etapa raportată s-au axat mai întâi de toate pe investigarea literaturii de specialitate (rapoarte de cercetare arheologică, monografiile de situri arheologice, cataloage etc.), atât din publicații românești, cât și străine (**activitatea 1.1**: documentare bibliografică din publicații românești și străine), precum și pe investigarea documentației păstrate în arhive arheologice din România (**activitatea 1.2**: recoltarea și ierarhizarea documentației din arhivele naționale). Rezultatele concrete ale celor două activități s-au materializat prin fișe bibliografice, precum și prin fișe de materiale și complexe arheologice inedite sau insuficient documentate în literatura de specialitate, completate de către membrii echipei, conform sarcinilor individuale ale fiecărui membru. Un rol important în desfășurarea acestor activități s-a acordat implicării directe a tinerilor cercetători (doctoranzi) în procesul de documentare, în vederea îmbogățirii atât a experienței, cât și a bazei documentare a acestora din urmă, ambele necesare în cadrul formării lor profesionale. Totodată, activitățile în care au fost implicați cercetătorii în formare constituie pentru aceștia un suport util pentru realizarea unor capitole din dizertațiile doctorale, finalizarea acestora fiind prevăzută a avea loc în perioada derulării proiectului. Cercetătorii în formare, potrivit prevederilor din proiect, au prestat activități de documentare-cercetare, manageriale etc., însumând o cota de aproximativ 85% din echivalentul unei norme întregi de cercetare. Realizarea acestor activități a permis, nu în ultimul rând, valorificarea, conform obiectivului general al proiectului, a unor materiale din situri arheologice importante, insuficient sau deloc reflectate în literatură. De asemenea, în cadrul **obiectivului 1** s-au urmărit și experiențele deja obținute în România și, în același timp, în străinătate în ceea ce privește catalogarea și repertorierea siturilor arheologice, realizate inclusiv prin tehnologii și metode moderne, non-distructive (între care menționăm detectia de tip arheometric, analize pe materiale arheologice prin efectul spectrului de fluorescență, planuri și modelare în 3D). În acest scop, membrii echipei au efectuat stagii de documentare în centre de cercetare din străinătate (**activitatea 1.3**), fiind realizată o bogată documentație (fișe bibliografice, fișe de documentare pentru materiale și complexe arheologice, fotografii etc.) din centre științifice, biblioteci și arhive din Germania (Münster), SUA (Universitatea din Phoenix Arizona), Turcia (Izmir, Efes), Bulgaria (Veliko Tărnovo, Montana, Vratza, Șumen), Italia

(Palermo, Castel Vetrano, Selinunte, Reggio Calabria), Republica Moldova (Institutul Patrimoniului Cultural) și Ucraina (Muzeul Arheologic din Odessa).

Compararea experiențelor obținute individual de către membrii echipei în cadrul activităților de documentare asociate obiectivului 1, cu prilejul unor întâlniri periodice, a constituit un prilej de evaluare și stimulare a desfășurării activităților asociate celui de-al doilea obiectiv, și anume realizarea bazei de documentare în vederea atingerii obiectivului general al proiectului. Astfel, în cadrul **obiectivului 2**, s-au completat secvențial baze de date relaționate, pentru bibliografie, situri și materiale arheologice (**activitatea 2.1**), trecându-se la implementarea efectivă a acestora ca instrumente de lucru. Aceasta a avut în vedere utilizarea cât mai eficientă atât a informației bibliografice referitoare la problematica științifică a proiectului, cât și a informațiilor obținute prin cercetările de teren (prin săpături și prin metode non-distructive), precum și în colecții. În paralel cu aceasta, în cadrul **activității 2.2**, s-au efectuat investigații arheologice (în siturile de la Bâzdâna și Costișa), ridicări topografice în sistem ST 70 (în șase situri reprezentative pentru diferite epoci: Braneț, Sălcuța, Stelnica, Tinosu, Tangâru și Popești-Mihăilești), precum și scanări 3D (la Tinosu, Tangâru și Popești-Mihăilești). Integrarea cercetărilor arheologice prin metode tradiționale cu metodele domeniilor interdisciplinare, parte însemnată din obiectivul 2, a presupus mai întâi (în cadrul **activității 2.3**) identificarea și selectarea unor probe din contexte arheologice definitorii, în vederea analizării lor fizico-chimice. Astfel, au fost prelevate și expediate la laboratoare de specialitate, aflându-se în curs procesare, 72 de probe pentru analize radio-carbon, din diferite situri reprezentative din România, din contexte datate în intervalul de la neolitic până în a doua epocă a fierului.

Printre activitățile celui de-al **treilea obiectiv** al etapei raportate, un loc însemnat l-a ocupat „training”-ul tinerilor doctoranzi în străinătate (Universitatea din Phoenix Arizona), în vederea cunoașterii mai aprofundate a unor noi tendințe teoretice și metodologice, mai puțin cunoscute la noi în țară, și a schimbului de experiență (**activitatea 3.1**). De asemenea, în scopul unei permanente comparări a experiențelor din domeniu din România și din străinătate, a fost realizată o pagină web a proiectului (http://www.archaeology.ro/proiect_atlas.htm), pentru încurajarea unei relații de feed-back, atât cu cercetătorii din domeniu, cât și cu grupul țintă mai larg (**activitatea 3.2**). În cadrul etapei raportate, pentru promovarea aceleiași relații de feed-back, dar și ca unul dintre pașii în vederea diseminării rezultatelor deja obținute, a fost organizat un workshop exploratoriu (colocviu) cu participanți din țară și din străinătate (**activitatea 3.3**). Cu această ocazie, s-au ținut comunicări științifice și au avut loc dezbateri referitoare la concepția „clasică” și cea „modernă” asupra alcătuirii unui atlas arheologic; a fost discutată contribuția datelor din domenii interdisciplinare, precum și probleme legate de managementul proiectelor culturale și de cercetare. În scopul diseminării primelor rezultate ale proiectului au fost de asemenea realizate și trei studii de caz, referitoare la tematica și problematica științifică a proiectului (**activitatea 3.4**):

A. Doboș – „*The Lower Paleolithic of Romania: A Critical Review*”;

R. Harhoiu – „*Gepiden als Nachbarn der Langobarden und das Graeberfeld von Bratei*”; „*Dunarea de Jos în epoca romana tarzie si în epoca migrațiilor*”.

Cel de-al **patrulea obiectiv** al etapei raportate (asigurarea cadrului managerial) a vizat deopotrivă implicarea directă în activitățile de cercetare a tinerilor cercetători și realizarea muncii în echipă a tuturor membrilor implicați în proiect. Aceasta a presupus, mai întâi de toate, asigurarea bazei materiale în

vederea atingerii obiectivelor științifice și a activităților specifice asociate lor (**activitatea 4.1**). În acest scop, s-au achiziționat diverse echipamente și obiecte de inventar pentru sprijinul logistic al proiectului. De asemenea, managementul științific al proiectului a presupus o permanentă monitorizare a desfășurării tuturor activităților presupuse de atingerea obiectivelor (**activitatea 4.2**). Aceasta s-a realizat pe baza autoevaluărilor făcute de către fiecare membru al echipei în parte, conform sarcinilor ce au revenit fiecăruia, prin raportare la graficul de activități, în cursul unor întâlniri periodice.

Rezultatele livrate în cadrul etapei raportate: fișe bibliografice; fișe documentare de materiale și complexe arheologice, fotografii; fișe de înregistrare de situri arheologice cu bibliografia de referință; înregistrări secvențiale în bazele de date; cercetări arheologice sistematice (documentație de săpătură: observații, planuri, fotografii) și de suprafață; planuri arheometrice (topografice și 3D); probe pentru analize radio-carbon; pagina web a proiectului; comunicări științifice; trei studii de caz în sprijinul temei generale a proiectului.

Astfel, obiectivele propuse pentru etapa raportată au fost realizate integral.

Experiența și informația acumulate în cadrul etapei raportate (2008), fac posibilă desfășurarea în condiții optime și eficiente a tuturor activităților presupuse de obiectivele din etapa următoare (2009). Pentru etapa 2009 se au în vedere, pe baza rezultatelor obținute în primele două etape, următoarele:

- continuarea activităților de documentare și permanenta îmbogățire a bazelor de date, precum și utilizarea acestora ca instrumente de lucru;
- prelucrarea și interpretarea datelor arheologice și arheometrice pentru situri reprezentative din țară;
- finalizarea lucrărilor de doctorat ale tinerilor cercetători;
- permanenta actualizare a paginii web interactive a proiectului, în vederea menținerii relației de feed-back cu grupul țintă;
- promovarea rezultatelor științifice ale echipei, prin stagii internaționale de documentare și schimb de experiență;
- organizarea unui workshop exploratoriu/colocviu, cu participare internațională, pentru creșterea vizibilității proiectului pe plan internațional;
- redactarea unor studii/articole cu valoare de studii de caz pentru tema proiectului (cu reliefa rezultatele obținute prin cercetări interdisciplinare);

III. Etapa unică / finală 2009

Perioada acoperită: 1 noiembrie 2008 – 15. septembrie 2009

Având în vedere obiectivul general al proiectului, în etapa raportată s-au urmărit următoarele obiective specifice:

- Constituirea bazei de documentare pe surse arheologice și interdisciplinare și integrarea conceptelor și metodelor arheologice cu cele utilizate în alte domenii de cunoaștere din țară și străinătate.
-

- Interconectarea activitatii de cercetare cu invatamantul universitar si post-universitar.
- Diseminarea rezultatelor preliminare ale activității echipei de proiect prin schimb de experiență cu personalități recunoscute pe plan internațional.
- Asigurarea cadrului managerial pentru desfasurarea optima a proiectului.

Pentru atingerea și îndeplinirea în bune condiții a obiectivelor respective, o parte însemnată a activităților asociate din etapa raportată s-au axat în primul rând pe investigarea literaturii de specialitate (rapoarte de cercetare arheologică, monografiile de situri arheologice, cataloage etc.), atât din publicații românești, cât și străine (**activitatea 1.1:** Completarea și finalizarea bazelor de date relaționale; **activitatea 1.2:** Prelucrarea și interpretarea datelor arheologice și arheometrice pentru situri reprezentative din țară). Rezultatele concrete ale celor două activități s-au materializat prin fișe bibliografice, precum și prin fișe de materiale și complexe arheologice editate și inedite sau insuficient documentate în literatura de specialitate, completate de către fiecare dintre membrii echipei, conform sarcinilor individuale ale fiecărui membru. Un rol important în desfășurarea acestor activități s-a acordat implicării directe a tinerilor cercetători (doctoranzi) în procesul de documentare, în vederea îmbogățirii atât a experienței, cât și a bazei de documentare a acestora din urmă, ambele necesare în cadrul formării lor profesionale. Totodată, activitățile în care au fost implicați cercetătorii în formare constituie pentru aceștia un suport util pentru realizarea unor capitole din dizertațiile doctorale, finalizarea acestora fiind prevăzută a avea loc în perioada derulării proiectului (**obiectivul 2, activitățile 2.1 și 2.2**).

Menționăm că doi dintre membrii echipei de proiect se află în stadiul de finalizare și de depunere spre susținere a lucrărilor doctorale. Cercetătorii în formare, potrivit prevederilor din proiect, au prestat activități de documentare-cercetare, însumând o cota de aproximativ 85% din echivalentul unei norme întregi de cercetare. Realizarea acestor activități a permis, nu în ultimul rând, valorificarea, conform obiectivului general al proiectului, a unor materiale din situri arheologice importante, insuficient sau deloc reflectate în literatură. De asemenea, în cadrul **obiectivului 1** au fost evaluate și integrate experiențele deja obținute în România și, în același timp, în străinătate în ceea ce privește catalogarea și repertorierea siturilor arheologice, realizate inclusiv prin tehnologii și metode moderne, non-distructive (între care menționăm detectia de tip arheometric, magnetometric, analize pe materiale arheologice prin efectul spectrului de fluorescență, planuri și modelare în 3D - **activitatea 1.3:** Analizarea fizico-chimică a unor mostre din contexte arheologice definitorii (resturi osteologice și materiale de construcție), cu valențe pentru încadrarea cronologică și culturală a siturilor reprezentative). În acest scop, membrii echipei au efectuat stagii de documentare în centre de cercetare și schimb din străinătate (**activitatea 3.2:** Stagii internaționale de documentare și schimb de experiență pentru promovarea rezultatelor preliminare ale activității echipei), fiind realizată o bogată documentație (fișe bibliografice, fișe de documentare pentru materiale și complexe arheologice, fotografii etc.) din centre științifice, biblioteci și arhive din Germania (Münster, Frankfurt a. M., Heidelberg și Mannheim), Serbia (Beograd), Bulgaria (Vidin, Montana, Vratsa, Pravets, Sofia și Plevna), Italia (Florența, Siena, Arezzo și San Gimignano).

Cu aceste prilejuri, membrii echipei de proiect au avut întâlniri de lucru cu specialiști renumiți și recunoscuți pe plan internațional, dintre care enumerăm pe profesorii J. Maran, B. Kromer (Heidelberg), E. Pernicka, Boaz Paz (Mannheim), A. Jockenhoevel (Munster), Henrietta Todorova, Stefan Alexandrov (Sofia), Acad. B. Jovanovic, Acad. N. Tasic (Beograd). Menționăm ca am susținut comunicări legate de problematica proiectului la Beograd, Vidin și Sofia. Colegii din străinătate s-au arătat deosebit de interesați de tema și realizarea

proiectului, solicitând obținerea volumelor finale, arătându-se deschiși pentru viitoare colaborări bi- sau multilaterale. Atragem în continuare atenția asupra rezultatelor analizelor radiocarbon care oferă un suport consistent și de perspectivă în special pentru epoca preistorică.

Compararea experiențelor obținute individual de către membrii echipei în cadrul activităților de documentare asociate obiectivului 1, cu prilejul unor întâlniri periodice, a constituit un prilej de evaluare și stimulare a desfășurării activităților asociate celui de-al treilea obiectiv, și anume finalizarea bazei de documentare și diseminarea rezultatelor în vederea atingerii scopului general al proiectului. Astfel, s-au completat secvențial baze de date relaționate, pentru bibliografie, situri și materiale arheologice, trecându-se la implementarea efectivă a acestora ca instrumente de lucru. Aceasta a avut în vedere utilizarea cât mai eficientă atât a informației bibliografice referitoare la problematica științifică a proiectului, cât și a informațiilor obținute prin cercetările de teren (prin săpături și prin metode non-distructive), precum și în colecții. În paralel cu aceasta, s-au efectuat investigații arheologice (în siturile de la Bâzdâna, Coțofenii din Dos și Costișa), investigații și cercetări magnetometrice și GPR în siturile de la Tinosu și Bâzdâna. Integrarea cercetărilor arheologice prin metode tradiționale cu metodele domeniilor interdisciplinare, au presupus identificarea și selectarea unor probe din contexte arheologice definitorii, în vederea analizării lor fizico-chimice. Astfel, au fost prelevate și expediate la laboratoare de specialitate (Heidelberg), aflându-se în curs procesare, 15 probe pentru analize radiocarbon, din diferite situri reprezentative din România, din contexte datate în intervalul de la neolitic până în a doua epocă a fierului.

Printre activitățile celui de-al **doilea obiectiv** al etapei raportate, un loc însemnat l-a ocupat training-ul tinerilor doctoranzi în instituții muzeale și universitare, cât și pe șantiere arheologice din țară, în vederea cunoașterii mai aprofundate a unor noi tendințe teoretice și metodologice mai puțin cunoscute și a schimbului de experiență (**activitatea 2.2**). De asemenea, în scopul unei permanente comparări a experiențelor din domeniu din România și din străinătate, a fost actualizată pagina web a proiectului (http://www.archaeology.ro/proiect_atlas.htm), pentru încurajarea, menținerea și dezvoltarea unei relații de feed-back, atât cu cercetătorii din domeniu, cât și cu celelalte categorii ale grupului țintă (**activitatea 3.1**). În scopul diseminării rezultatelor proiectului au fost de asemenea realizate și patru studii de caz, referitoare la tematica și problematica științifică a proiectului (**activitatea 3.3**):

J. Riel-Salvatore, **G. Popescu**, C. Michael Barton – „*Standing at the Gates of Europe: Human behavior and biogeography in the Southern Carpathians during the Late Pleistocene*”, în *Journal of Anthropological Archaeology* 27 (2008), pag. 399-417;

R. Harhoiu, A. Ioniță – „*Cercetari arheologice la Sighișoara "Dealul Viilor", punctul "Necropola". Un tezaur monetar din secolul al XII-lea*, in volumul "*Românii in Europa medievală (intre Orientul bizantin si Occidentul latin)*". *Studii in onoarea Profesorului Victor Spinei*, Ed. Istros, Braila, 2008 (2009), pag. 199-223;

V. V. Zirra – "*Essay on Ceramic Samples from the Getian Settlement of Bâzdâna-Calopar (Dolj county, Romania)*", in volumul "*THRACIANS AND THE WORLD AROUND*", nr. 4, Shumen (Bulgaria), 2009 (sub tipar);

R. Bajenaru – "*A Survey to Early Bronze Age at the Lower Danube*", in volumul "*THRACIANS AND THE WORLD AROUND*", nr. 4, Shumen (Bulgaria), 2009 (sub tipar).

Cel de-al **patrulea obiectiv** al etapei raportate (asigurarea cadrului managerial) a vizat deopotrivă implicarea directă în activitățile de cercetare a tinerilor cercetători și promovarea spiritului de muncă în echipă pentru toți membrii implicați în proiect. Aceasta a presupus, în primul rând, asigurarea bazei materiale în vederea atingerii obiectivelor științifice și a activităților specifice asociate lor (**activitatea 4.1**). În acest scop, s-au achiziționat diverse echipamente și obiecte de inventar pentru sprijinul logistic al proiectului. De asemenea, managementul științific al proiectului a presupus o permanentă monitorizare a desfășurării tuturor activităților presupuse de atingerea obiectivelor (**activitatea 4.2**). Aceasta s-a realizat pe baza autoevaluărilor făcute de către fiecare membru al echipei în parte, conform sarcinilor ce au revenit fiecăruia, prin raportare la graficul de activități, în cursul unor întâlniri periodice.

Rezultatele livrate în cadrul etapei raportate: fișe bibliografice; fișe documentare de materiale și complexe arheologice, fotografii; fișe de înregistrare de situri arheologice cu bibliografia de referință; înregistrări secvențiale în bazele de date; cercetări arheologice sistematice (documentație de săpătură: observații, planuri, fotografii) și de suprafață; planuri magnetometrice și GPR); probe pentru analize radio-carbon; pagina web a proiectului; comunicări științifice; patru studii de caz în sprijinul temei generale a proiectului.

Astfel, obiectivele propuse pentru etapa raportată au fost realizate integral.

Experiența și informația acumulate în cadrul etapei raportate (2009), fac posibilă desfășurarea în condiții de eficiență a tuturor activităților presupuse de obiectivele din etapa următoare (2010), în ciuda diminuării semnificative a bugetului etapei unice 2009.

Pentru etapa 2010 se au în vedere, pe baza rezultatelor obținute în primele trei etape, următoarele:

- prelucrarea și interpretarea datelor arheologice și arheometrice, magnetometrice, GPR, topografice, radiocarbon etc. pentru situri reprezentative din țară;
- susținerea tezelor de doctorat și obținerea titlului de doctor de către tinerii cercetători;
- permanenta actualizare a pagini web interactive a proiectului, în vederea menținerii relației de feed-back cu grupul țintă;
- promovarea și fructificarea rezultatelor științifice ale echipei;
- redactarea unor studii/articole cu valoare de studii de caz pentru tema proiectului.

IV. Perioada acoperita: 16 septembrie 2009 – 30 septembrie 2010

Având în vedere obiectivul general al proiectului, în etapa raportată s-au urmărit următoarele obiective specifice:

- Diseminarea rezultatelor finale ale activității echipei de proiect prin publicare pe suport tipografic și electronic;
 - Asigurarea cadrului managerial pentru desfasurarea optima a activităților finale din cadrul proiectului
-

Activități:

1.1 Interogarea și interpretarea bazelor de date relaționale; redactarea de studii și articole, cartografiere și ilustrare a siturilor; diseminare prin comunicări în țară și străinătate (Radu Băjenaru, Radu Harhoiu, Anca Diana Popescu, Vlad V. Zirra, Alexandru Vulpe,)

1.2. Traducerea, tehnoredactarea și tipărirea contribuțiilor care reflectă activitățile derulate în cadrul proiectului (Radu Băjenaru, Radu Harhoiu, Anca Diana Popescu, Vlad V. Zirra, Adrian Doboș, Dorin Sârbu)

2.1 Asigurarea bazei materiale în vederea atingerii obiectivelor științifice ale proiectului (Radu Băjenaru, Radu Harhoiu, Anca Diana Popescu, Vlad V. Zirra)

2.2 Monitorizarea desfășurării activitatilor pentru atingerea obiectivelor finale din cadrul proiectului (Radu Băjenaru, Alexandru Vulpe, Adrian Doboș).

În decursul perioadei referite obiectivele și activitățile asociate au fost urmărite și îndeplinite integral.

Rezultatele livrate în cadrul etapei raportate: fișe bibliografice; fișe documentare de materiale și complexe arheologice, fotografii; fișe de înregistrare de situri arheologice cu bibliografia de referință; înregistrări secvențiale în bazele de date și finalizarea acestora; cercetări arheologice sistematice (documentație de săpătură: observații, planuri, fotografii) și de suprafață; probe pentru analize de macro- și microstructură, termice; pagina web a proiectului; comunicări științifice; patru articole/studii în sprijinul temei generale a proiectului.

Publicații 2010:

În scopul diseminării rezultatelor proiectului au fost de asemenea realizate și patru studii / articole, referitoare la tematica și problematica științifică a proiectului: Radu Harhoiu, *Nach römisches Töpferhandwerk in Sighișoara (Schăßburg), „Dealul Viilor”*, în *Studia antiqua et medievalia. Miscellanea in honorem annos LXXV peragentis Professoris Dan Gh. Teodor oblata*, București 2009 (2010), pag. 269-277; Vlad V. Zirra, *Research stage of the La Tène scheme fibulae in Romania. Critical general approach*, în *Latest Trends on Cultural Heritage and Tourism, 3rd WSEAS International Conference on Cultural Heritage and Tourism (CUHT'10), Corfu 2010*, pag. 191-196 (indexat ISI); Vlad V. Zirra, *Research stage of the La Tène and Thracian scheme fibulae in Romania – Dynamics and exclusion. Critical general approach*, WSEAS TRANSACTIONS ON ENVIRONMENT AND DEVELOPMENT (depus, în curs de peer-reviewing, publicație indexată ISI), 12 pagini; Anca-Diana Popescu, *Distrugerea intenționată a ceramicii în epoca bronzului – un studiu de caz (Intentional destruction of pottery in the Bronze Age – a case study)*, în vol. *In honorem Attili László*, Iași 2010, 8 pagini (în curs de publicare).

Adresa paginii web a proiectului: http://www.instarhparvan.ro/pagini%20secundare/granturi/atlas/index_atlas.htm

29. 09. 2010

DIRECTOR DE PROIECT,

Acad. Alexandru Vulpe,